

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 stycznia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ustalił kapitał początkowy M. G. na dzień 1 stycznia 1999 roku.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1412,94 zł.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1987 r. do 31 grudnia 1996 r.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 115,73%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1412,94 zł ZUS ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 115,73% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w w/w ustawie o emeryturach i rentach z FUS ($115,73\% \times 1\,220,89\text{ zł} = 1412,94\text{ zł}$).

Organ rentowy przyjął łącznie 13 lat, 6 miesięcy, 25 dni, tj. 162 miesiące okresów składkowych oraz 5 lat, 0 miesięcy, 5 dni, tj. 60 miesięcy okresów nieskładkowych, przy czym wskazał, że okresy nieskładkowe podlegają ograniczeniu do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych i wynoszą 4 lata, 6 miesięcy, 9 dni, tj. 54 miesiące.

W związku z tym wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł.

Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 58,21%.

Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy.

W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 96 775,36 złotych.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów: od 1 marca 1994 roku do 30 września 1994 roku ze względu na brak zaświadczenia potwierdzającego okres zatrudnienia.

(decyzja – k. 35-36 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

M. G. odwołał się od powyższej decyzji, zaskarżając ją w całości i zarzucając jej niezgodność ze stanem faktycznym tj.:

1. nieuwzględnienie do ustalenia wartości kapitału początkowego okresu jego pracy w (...) w T. w okresie od 1 marca 1994 roku do 30 września 1994 roku, podczas gdy w tym okresie wykonywał zawód adwokata nie na podstawie umowy o pracę, a na podstawie uchwały (...) w C.;
2. nieodniesienie się przez ZUS do wyciągu z protokołu posiedzenia (...) z dnia 17 grudnia 1993 r., a skupienie się tylko na braku zaświadczenia potwierdzającego okres jego zatrudnienia od 1 marca 1994 roku do 30 września 1994 roku;
3. wskazanie, że wpis w legitymacji ubezpieczeniowej potwierdza jedynie datę rozpoczęcia pracy, a nie ma daty ustania zatrudnienia, podczas gdy wpis w owej legitymacji potwierdza także rozpoczęcie działalności indywidualnej w formie Kancelarii Adwokackiej, co bezspornie świadczy o ustaniu wykonywania zawodu adwokata w zespole adwokackim w dniu 30 września 1994 roku;
4. pominięcie przy obliczaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego lat: 1985, 1986 będącymi okresami składkowymi, gdzie od 1 października 1985 roku skarżący rozpoczął pracę w charakterze aplikanta

później wystawionego przez Prokuraturę Okręgową w Sieradzu, okresu stanowiącego ciągłość po ukończeniu studiów w 1884 r., rozpoczęciu służby wojskowej w 1984r. i zakończeniu jej w 1985 r. przed rozpoczęciem aplikacji.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i uwzględnienie przy ustalaniu wartości kapitału początkowego okresu pracy od 1 marca 1994 roku do 30 września 1994 roku, jak również przyjęcie do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego lat kalendarzowych: 1985 i 1986.

(odwołanie – k. 3-6)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji ZUS. (odpowiedź na odwołanie – k. 15-15 verte)

Na rozprawie w dniu 20 października 2022 roku wnioskodawca podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie i poparł odwołanie, oświadczając że nie kwestionuje hipotetycznych wyliczeń dokonanych przez ZUS. Z kolei pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania. (końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 20 października 2022 roku e-protokół (...):00:45-00:04:33 i 00:04:50-00:04:52 – płyta CD – k. 58)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. G. urodził się w dniu (...). (okoliczność bezsporna)

W okresie od dnia 1 marca 1994 roku do dnia 30 września 1994 roku wykonywał zawód adwokata w Zespole Adwokackim w T.. (zaświadczenie w kopercie – k. 55)

W dniu 24 sierpnia 2020 roku wnioskodawca złożył do ZUS wnioski o ustalenie kapitału początkowego. (wniosek – k. 1-2 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenie ubezpieczonego w następującej wysokości:

- za rok 1987 – 197 726,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 350 208,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 56,46%;

- za rok 1988 – 660 201,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 637 080,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 103,63%;

- za rok 1989 – 4 975 120,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 2 481 096,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 200,52%;

- za rok 1990 – 14 041 100,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 12 355 644,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 113,64%;

- za rok 1991 – 42 078 120,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 21 240 000,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 198,11%;

- za rok 1992 – 76 903 900,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 35 220 000,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 218,35%;

- za rok 1993 – 58 255 000,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 47 940 000,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 121,52%;

- za rok 1994 – 21 158 400,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 63 936 000,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 33,09%;

- za rok 1995 – 4 637,20 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 8 431,44 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 55,00%;

- za rok 1996 – 5 967,52 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 10 476,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 56,96%.

Wyliczony na podstawie powyższych danych wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 115,73 %.

(obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego- k. 37 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Uwzględniając fakt zatrudnienia i pominiętą przez organ rentowy kartę wynagrodzeń wnioskodawcy za okres od marca 1994 r. do września 1994 r. staż pracy ubezpieczonego uległ zwiększeniu do 14 lat, 1 miesiąca i 25 dni okresów składkowych (poprzednio 13 lat, 6 miesięcy i 25 dni), zaś wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 124,31% (dotychczasowy 115,73 %). Wysokość kapitału początkowego po uwzględnieniu zmian wynosiłaby 104.874,43 zł (dotychczas 96.775,36 zł).

(karta wynagrodzeń w kopercie – k. 37, pismo- hipotetyczne wyliczenie ZUS wraz z wyliczeniem – k. 49-53)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS.

Sąd oparł się w szczególności na znajdującym się w aktach sprawy dokumencie w postaci karty wynagrodzeń za okres wykonywania przez skarżącego zawodu adwokata w Zespole Adwokackim w T. tj. od marca do września 1994 r.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się także na hipotetycznym wyliczeniu wykonanym przez ZUS, które nie było kwestionowane przez wnioskodawcę.

Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności pozwalających na jego zdyskredytowanie. Owo wyliczenie jest zgodne całkowicie z dokumentacją źródłową w postaci wskazanej karty zatrudnienia, a także odpowiada treści przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. Przedmiotowy dokument źródłowy nie budził żadnych zastrzeżeń Sądu jak i stron postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2022r., poz.504) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (ust.2).

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie cytowanej ustawy (ust.3).

Stosownie do treści art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2. (ust. 2)

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust. 3).

Zgodnie z art. 6 ust 1 ustawy emerytalnej, okresami składkowymi są następujące okresy:

- 1) ubezpieczenia;
- 2) opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości określonej w przepisach o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, w przepisach wymienionych w art. 195 pkt 1-4 i 8, w przepisach o adwokaturze, w przepisach o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz w przepisach o pomocy społecznej.

Zgodnie z treścią § 21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja § 21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w danych okresach, przyjmowana dla potrzeb ustalenia wysokości świadczeń emerytalno-rentowych, wynikać musi z nie budzących żadnych wątpliwości, spójnych i precyzyjnych dowodów. (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, z dnia 3 grudnia 2015 r. .III AUa 1088/15 LEX nr 1960794).

Nie ulega wątpliwości sądu, że wnioskodawca w okresie od dnia 1 marca 1994 roku do dnia 30 września 1994 roku wykonywał zawód adwokata w Zespole Adwokackim w T..

W ocenie Sądu Okręgowego zachowany dokument, w szczególności karta wynagrodzeń dotycząca spornego okresu pracy, zawierająca informację o rzeczywiście wypłaconym wnioskodawcy wynagrodzeniu winna zostać uwzględniona przy ustalaniu wartości kapitału początkowego.

Wobec powyższego organ rentowy dokonał stosownego hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego wnioskodawcy z uwzględnieniem przedłożonej karty wynagrodzeń za powyższy okres tj. od marca do września 1994 r. Z karty wynagrodzeń uwzględniono kwoty z rubryki 7, poza miesiącem lipcem 1994 r., gdzie nie przyjęto żadnej kwoty (wpis budzący wątpliwości co do wysokości).

W związku z tym, że po doliczeniu stażu i wysokości wypłaconych wynagrodzeń, wymiar stażu pracy uległ zwiększeniu do 14 lat, 1 miesiąca i 25 dni okresów składkowych (poprzednio 13 lat, 6 miesięcy i 25 dni), zaś wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ustalony z 10 lat tj. 1987 – 1996 wyniósł **124,31%** i okazał się korzystniejszy dotychczasowego - 115,73 % (decyzja ZUS z dnia 24 stycznia 2022 roku), a wysokość kapitału początkowego po uwzględnieniu w/w zmian wyniosła **104.874,43 zł** (w decyzji ZUS z dnia 24 stycznia 2022 roku- 96.775,36 zł).

Należy przy tym podkreślić, iż przyjęte przez Sąd, a także w hipotetycznym wyliczeniu wynagrodzenie wnioskodawcy jest wynagrodzeniem niewątpliwym wynikającym z załączonego dokumentu źródłowego.

Tym samym, zdaniem Sądu Okręgowego wskazane wyliczenie należy uznać za miarodajne dla rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wartość kapitału początkowego M. G. na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 104.874,43 złotych przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 124,31%, ustalonego z lat 1987-1996.